

Notowania rządu Mateusza Morawieckiego na koniec jego działalności

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W ostatnich miesiącach notowania gabinetu Mateusza Morawieckiego pozostają, ogólnie rzecz biorąc, stabilne. W listopadzie znacząca zmiana dotyczy jedynie – mniej krytycznych niż październiku – ocen polityki gospodarczej rządu¹.

POPARCIE DLA RZĄDU

Do zwolenników rządu zalicza się blisko co trzeci badany (32%), jego zdeklarowani przeciwnicy stanowią 44% ogółu ankietowanych. Mniej więcej co piąty (21%, o 2 punkty więcej niż poprzednio) wyraża wobec rządu obojętność.

TABELA 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022			2023										
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach													
Zwolennicy	26	33	28	29	34	34	30	30	30	30	34	32	33	32
Przeciwnicy	47	44	46	44	41	42	42	46	47	47	37	42	44	44
Obojętni	23	20	23	24	23	21	24	21	21	20	25	23	19	21
Trudno powiedzieć	4	3	3	3	2	3	4	3	2	2	4	3	4	3

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (403) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

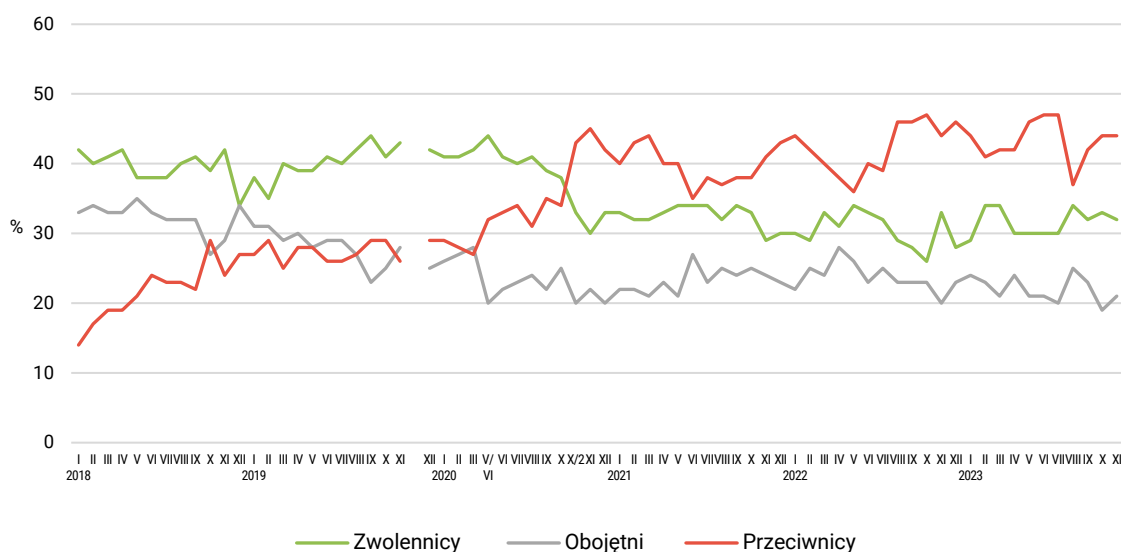
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 3 do 16 listopada 2023 roku na próbie liczącej 1072 osoby (w tym: 59,9% metodą CAPI, 24,2% – CATI i 16,0% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

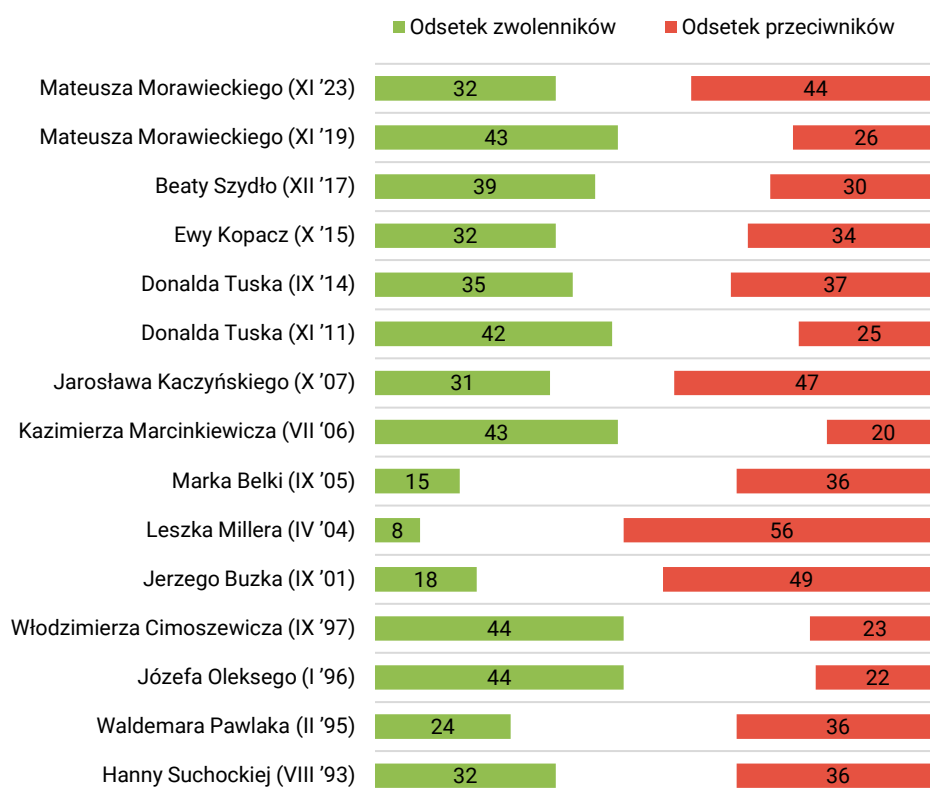
RYS. 1. Stosunek do rządu

Od stycznia 2018 do listopada 2019 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od grudnia 2019 dotyczą drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominęto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Drugi rząd Mateusza Morawieckiego na koniec swojej działalności jest odbierany znacząco gorzej niż pierwszy gabinet kierowany przez tego polityka – w ostatnim okresie swojego urzędowania miał on więcej zwolenników niż przeciwników. Biorąc pod uwagę wszystkie gabinety rządowe w ostatnich trzech dekadach, można powiedzieć, że ze zdecydowanie najgorszymi notowaniami kończyły swoje urzędowanie rządy Jerzego Buzka i – przede wszystkim – Leszka Millera. Jeżeli zestawimy stosunek do rządu Ewy Kopacz na koniec jego działalności, a więc po ośmiu latach sprawowania władzy przez koalicję PO-PSL, z nastawieniem do obecnego gabinetu po ośmiu latach rządów PiS, to można powiedzieć, że obie ekipy miały podobną liczbę zwolenników, jednak ta druga miała znacząco większy odsetek oponentów.

RYS. 2. Stosunek do rządu [...] na koniec jego urzędowania

Stosunek do gabinetu Mateusza Morawieckiego różnicują wszystkie podstawowe cechy społeczno-demograficzne, w tym przede wszystkim status społeczno-ekonomiczny i wiek, a w dalszej kolejności wielkość miejsca zamieszkania i płeć. Ustępujący rząd ma więcej zwolenników niż przeciwników wśród starszych respondentów: w wieku 55–64 lata (49% zwolenników wobec 34% przeciwników) i starszych (50% wobec 35%), osób z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym (50% wobec 10%) i zasadniczym zawodowym (44% wobec 28%), o miesięcznych dochodach *per capita* nieprzekraczających 1500 zł (47% wobec 21%) oraz mających do dyspozycji od 1500 zł do 1999 zł na osobę w rodzinie (45% wobec 30%). Częściej za obecnym rządem niż przeciw niemu są mieszkańcy wsi (39% wobec 30%). Biorąc pod uwagę bardziej szczegółowo określone kategorie społeczno-demograficzne, można powiedzieć, że kończący swoją działalność gabinet cieszy się największym poparciem wśród emerytów (52% wobec 32% przeciwnych rządowi) i rencistów (58% wobec 19%). Szczególnie niechętnie są mu natomiast osoby najlepiej sytuowane i wykształcone (67% badanych z wykształceniem wyższym i 74% ankietowanych o miesięcznych dochodach *per capita* od 4000 zł wzwyż), mieszkańcy dużych miast, zwłaszcza tych liczących co najmniej 500 000 ludności (65%) oraz badani mający od 25 do 34 lat (59%). W grupach społeczno-zawodowych najwięcej przeciwników rządu notujemy wśród kadry kierowniczej i specjalistów (67%) oraz pracowników administracyjno-biurowych (65%). Wyraźnie bardziej przychylnie rządowi są kobiety (34% głosów za rządem wobec 39% przeciw) niż mężczyźni (odpowiednio: 29% i 50%).

Stosunek do rządu w głównej mierze określa orientacja polityczna i – szerzej – światopoglądowa. Do jego zwolenników zalicza się 60% badanych utożsamiających się z prawicą, podczas gdy większość badanych deklarujących poglądy lewicowe (79%) i centrowe (51%) uznaje się za jego przeciwników. Ponadto im częstszy udział w praktykach religijnych, tym wyższe poparcie dla rządu, i odwrotnie (zob. tabelę aneksową 1).

Z ustępującym rządem identyfikuje się zdecydowana większość wyborców Prawa i Sprawiedliwości. W elektoratach ugrupowań będących dotychczas w opozycji dominuje sprzeciw.

TABELA 2

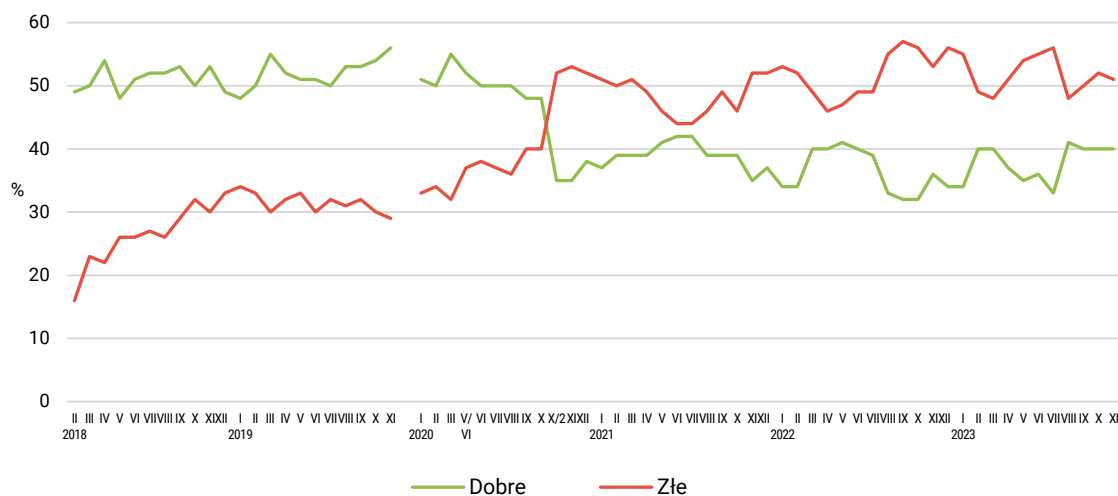
Elektoraty z ostatnich wyborów do Sejmu	Stosunek do rządu			
	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość	83	2	13	2
Nowa Lewica	10	88	2	0
Koalicja Obywatelska	5	87	8	0
Konfederacja WiN	4	61	35	0
Trzecia Droga	4	73	23	0

OCENA WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Bilans działalności gabinetu Mateusza Morawieckiego po czterech latach jego funkcjonowania pozytywnie ocenia dwie piąte badanych (40%). Krytycznie o dokonaniach rządu wypowiada się nieco ponad połowa ankietowanych (51%).

CBOS

RYS. 3. Oceny wyników działalności rządu

Od lutego 2018 do listopada 2019 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2020 dotyczą drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

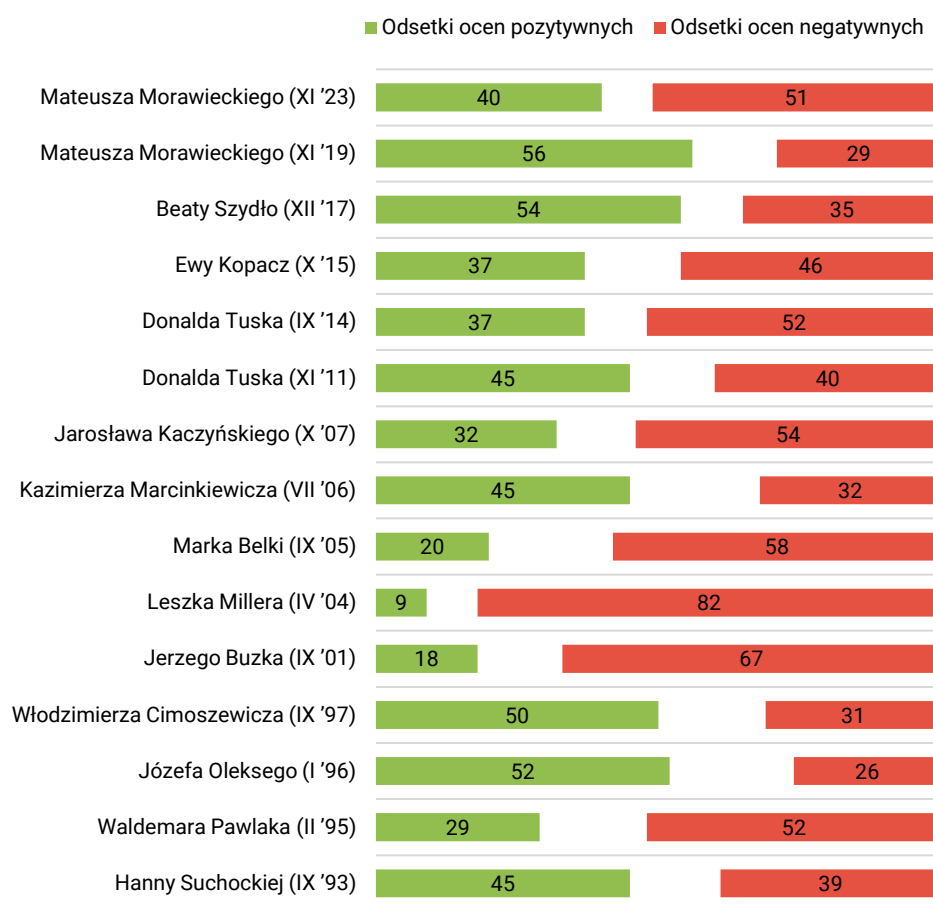
TABELA 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022			2023										
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach													
Dobrze	32	36	34	34	40	40	37	35	36	33	41	40	40	40
Źle	56	53	56	55	49	48	51	54	55	56	48	50	52	51
Trudno powiedzieć	12	11	10	11	10	12	12	11	9	11	11	9	8	9

Rezultaty działania drugiego rządu Mateusza Morawieckiego postrzegane są znacznie gorzej niż dorobek pierwszego gabinetu kierowanego przez tego polityka. Ówczesny rząd należał do najlepiej ocenianych za całokształt swojej działalności w całej historii III Rzeczypospolitej. Zdecydowanie najgorsze notowania u schyłku swojego urzędowania miał gabinet kierowany przez Leszka Millera.

CBOS

RYS. 4. Ocena wyników działalności rządu [...] na koniec jego urzędowania

Pozytywne oceny efektów pracy rządu Mateusza Morawieckiego dominują w grupach, z których najczęściej wywodzą się jego zwolennicy: wśród osób w wieku 55–64 lata (58%) i starszych (56%), mających wykształcenie podstawowe/gimnazjalne (65%) lub zasadnicze zawodowe (58%), wśród najgorzej sytuowanych: mających miesięcznie do dyspozycji *per capita* mniej niż 1500 zł (65%) lub od 1500 zł do 1999 zł (55%) oraz wśród mieszkańców wsi (55%). Do najlepiej ocenianych dokonania rządu należą renciści (70% ocen pozytywnych), emeryci (57%), zaś spośród aktywnych zawodowo – robotnicy niewykwalifikowani i rolnicy (po 51%). Szczególnie krytyczni w opiniach są natomiast ankietowani z wykształceniem wyższym (70% ocen negatywnych), osoby najlepiej sytuowane: o miesięcznych dochodach *per capita* od 4000 zł wzwyż (74%), ludzie młodzi: do 24 roku życia (65%) oraz mający od 18 do 24 lat (69%), mieszkańcy dużych miast, liczących co najmniej 100 000 ludności (68%). W grupach społeczno-zawodowych wysokim poziomem ocen negatywnych wyróżniają się przedstawiciele kadry kierowniczej, specjaliści (71%) oraz pracownicy administracyjno-biurowi (70%). Znacząco lepiej oceniają dokonania rządu kobiety (43% opinii pozytywnych i 45% negatywnych) niż mężczyźni (odpowiednio: 37% i 57%).

Postrzeganie rezultatów działania rządu zależy przede wszystkim do orientacji politycznej i światopoglądowej. Dokonania rządu dobrze ocenia 69% badanych identyfikujących się z prawicą, źle – większość respondentów określających swoje poglądy jako lewicowe (83%) lub centrowe (63%). Pozytywnym ocenom pracy rządu sprzyja religijność, i odwrotnie – im mniejsze zaangażowanie w praktyki religijne, tym gorsze opinie o działalności rządu (zob. tabelę aneksową 2).

O ile zwolennicy PiS dość jednoznacznie pozytywnie podsumowują dorobek ustępującego rządu, o tyle wyborcy dotychczasowej opozycji są wyraźnie krytyczni w swoich ocenach.

TABELA 4

Elektoraty z ostatnich wyborów do Sejmu	Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Mateusza Morawieckiego od czasu ponownego objęcia przezeń władzy?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	92	5	3
Konfederacja WiN	25	67	8
Trzecia Droga	13	75	12
Koalicja Obywatelska	8	90	2
Nowa Lewica	3	89	8

OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

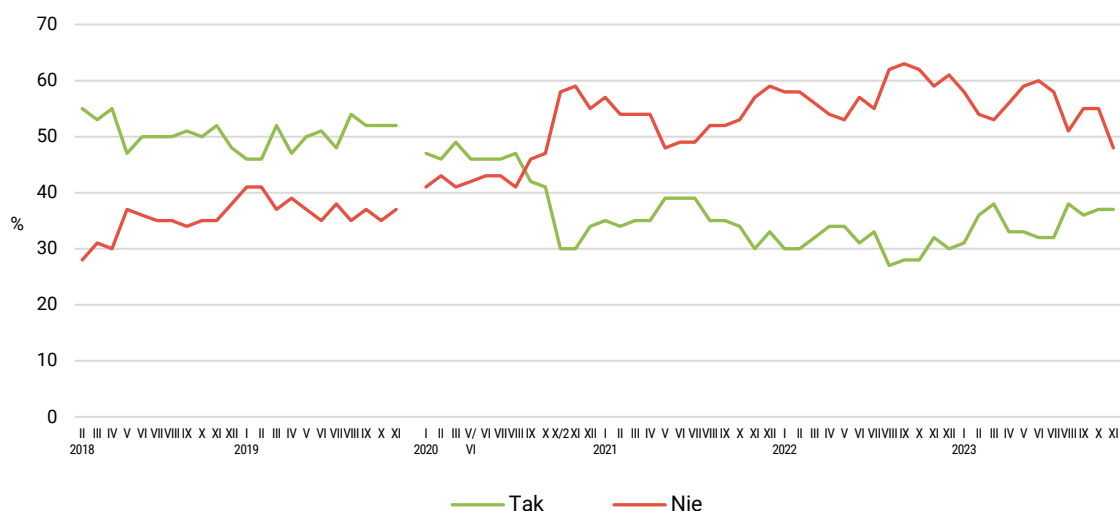
Szansę na poprawę sytuacji gospodarczej w wyniku działań rządu widzi 37% respondentów. O ile odsetek optymistów w tym względzie nie zmienił się, o tyle wyraźnie zmalał udział pesymistów – niespodziewających się pozytywnych efektów polityki gospodarczej rządu (z 55% do 48%).

TABELA 5

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022			2023										
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach													
Tak	28	32	30	31	36	38	33	33	32	32	38	36	37	37
Nie	62	59	61	58	54	53	56	59	60	58	51	55	55	48
Trudno powiedzieć	10	10	9	11	10	10	11	8	8	9	11	10	8	15

CBOS

RYS. 5. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?

Od lutego 2018 do listopada 2019 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od stycznia 2020 dotyczą drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Opinie o polityce gospodarczej rządu w poszczególnych grupach społeczno-demograficznych układają się zgodnie z omawianymi wcześniej prawidłowościami. Poprawy sytuacji gospodarczej w wyniku działań rządu Mateusza Morawieckiego oczekują zatem przede wszystkim ludzie w wieku 55+, badani z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym oraz zasadniczym zawodowym, osoby słabo sytuowane oraz mieszkańcy wsi. Niezadowolenie z polityki gospodarczej najczęściej wyrażają natomiast młodszy respondenci (szczególnie mający od 25 do 34 lat), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane, a także mieszkańcy dużych miast. Ponadto działania rządu w sferze gospodarki lepiej oceniają kobiety niż mężczyźni.

Tak samo jak w przypadku stosunku do rządu oraz ocen wyników jego działalności kluczowe znaczenie ma orientacja polityczna i – szerzej – światopoglądowa. Perspektywy poprawy sytuacji gospodarczej częściej dostrzegają badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne (54%), na ogół sceptycy w tej kwestii są natomiast ankietowani identyfikujący się z lewicą (69%) i politycznym centrum (55%). Pozytywnym opiniom o polityce gospodarczej rządu sprzyja religijność, a im rzadszy udział w praktykach religijnych, tym częstsze oceny negatywne (zob. tabelę aneksową 3).

Nadzieje z polityką gospodarczą ustępującego rządu wiążą przede wszystkim wyborcy Prawa i Sprawiedliwości, podczas gdy większość zwolenników ugrupowań dotychczasowej opozycji ocenia ją krytycznie.

TABELA 6

Elektoraty z ostatnich wyborów do Sejmu	Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	67	19	14
Trzecia Droga	21	61	18
Konfederacja WiN	32	64	4
Nowa Lewica	15	70	15
Koalicja Obywatelska	19	75	6

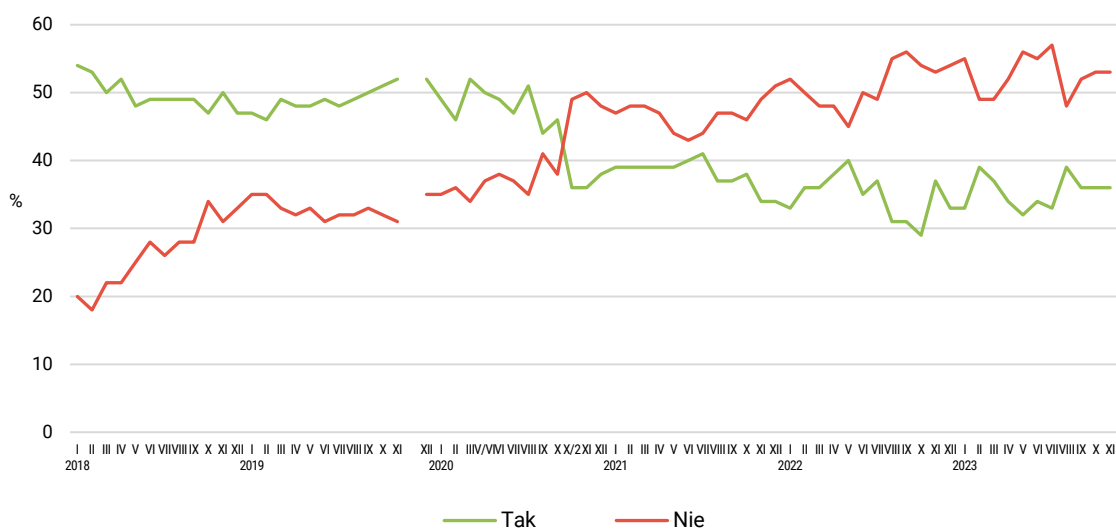
SPOŁECZNY ODBIÓR DZIAŁALNOŚCI PREMIERA

Zadowolonych z faktu, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki, jest 36% badanych. Ponad połowa (53%) wyraża dezaprobatę wobec premiera.

TABELA 6

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki ?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022			2023										
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach													
Tak	29	37	33	33	39	37	34	32	34	33	39	36	36	36
Nie	54	53	54	55	49	49	52	56	55	57	48	52	53	53
Trudno powiedzieć	17	10	13	13	12	14	14	13	11	11	13	12	11	11

RYS. 6. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki?

Od stycznia 2018 do listopada 2019 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Mateusza Morawieckiego, od grudnia 2019 dotyczą drugiego rządu Mateusza Morawieckiego. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Mateusz Morawiecki, podobnie jak kierowany przez niego rząd, jest najbardziej przychylnie odbierany przez osoby w wieku 55+, badanych słabiej wykształconych i sytuowanych oraz mieszkańców wsi. Niezadowolone z szefa rządu najczęściej deklarują młodszy respondenci, osoby o wyższym statusie społeczno-ekonomicznym i mieszkańcy dużych miast. Ponadto lepiej oceniają go kobiety niż mężczyźni.

Mateusza Morawieckiego pozytywnie odbierają głównie osoby deklarujące prawicowe poglądy polityczne (65%), natomiast z dezaprobatą przyjmuje pełnienie przez niego urzędu prezesa Rady Ministrów większość utożsamiających się z lewicą (87%) oraz lokujących swoje poglądy w centrum (66%). Poparciu dla premiera sprzyja religijność, i odwrotnie: im rzadszy udział w praktykach religijnych, tym częstsza dezaprobatą tego polityka (zob. tabelę aneksową 4).

Zadowolone z kończącego swoje urzędowanie premiera wyrażają wyborcy dotychczas rządzącej partii, krytyczni wobec niego są zwolennicy ugrupowań opozycyjnych.

TABELA 8

Elektoraty z ostatnich wyborów do Sejmu	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Mateusz Morawiecki?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	89	4	7
Konfederacja WiN	18	71	11
Trzecia Droga	11	81	8
Koalicja Obywatelska	5	92	3
Nowa Lewica	3	93	4

Ostatnie miesiące niewiele zmieniły w społecznym odbiorze kończącego już swoją działalność gabinetu Mateusza Morawieckiego. Ustępujący rząd po czterech latach funkcjonowania jest oceniany znacząco gorzej niż na początku swojej działalności. Pogorszenie notowań długo utrzymujących się przy władzy ekip rządowych jest raczej regułą niż wyjątkiem, co ilustrują choćby przywołane wyżej dane dotyczące wcześniejszych gabinetów rządowych w III RP. Na spadek notowań rządu Mateusza Morawieckiego już w pierwszym roku jego funkcjonowania wpłynął wyrok Trybunału Konstytucyjnego naruszający tzw. kompromis aborcyjny. Poniesionych wówczas strat wizerunkowych nie udało się rządowi do końca odrobić. Istotnymi wyzwaniem dla kończącego urzędowanie gabinetu, które negatywnie oddziaływały na jego postrzeganie, były pandemia i – przede wszystkim – inflacja. Z drugiej strony – jak pokazują badania CBOS² – najmocniejszą stroną rządu w opinii społecznej była polityka w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa.

Opracowała

Beata Roguska

² Por. komunikat CBOS „Podsumowanie działalności rządu Mateusza Morawieckiego po czterech latach jego funkcjonowania”, październik 2023 (oprac. B. Roguska).